

บทวิพากษ์วิจารณ์ทฤษฎีวงจรชีวิต(ผลิตภัณฑ์)

นายวัชริต กองเพียร

Hamburg Universität

ทฤษฎีวงจรชีวิตเป็นทฤษฎีที่นิยมและแพร่หลายมากและในเวลาเดียวกันก็เป็นทฤษฎีที่มีการตั้งคำถามขึ้นมากกว่าสามารถนำไปใช้ได้จริงหรือไม่ ทฤษฎีวงจรชีวิตเป็นทฤษฎีที่จะพยายามอธิบายทิศทางการเปลี่ยนแปลงของยอดขายของผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือช่วยเหลือในการตัดสินใจสำหรับผู้บริหาร เป็นตัวช่วยในการคาดคะเนยอดขายในอนาคตของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ โดยหวังว่าโมเดลวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์จะเป็นหนทางที่จะช่วยลดปัญหาในการตัดสินใจต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยมิได้คาดหวังลงได้ นอกจากนี้โมเดลวงจรชีวิตได้ถูกพัฒนา ขยาย และปรับปรุงเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยเหลือทางการตลาดอีกด้วย แต่ถึงกระนั้นโดยรวมแล้วทฤษฎีนี้ก็ยังไม่มีความพิสูจน์ที่แน่ชัดของการนำไปใช้ได้จริงแม้จะมีการตั้งสมมติฐานขึ้นและมีผลการทดลองจากตัวเลขที่เกิดขึ้นจริงมารองรับ เนื่องจากผลรับจากการทดลองมิได้มีผลออกมาชัดเจน คำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของการนำโมเดลวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์มาใช้ได้จริงเป็นแกนหลักของงานเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ในส่วนแรกของงานจะเป็นการอธิบายความหมายของทฤษฎีวงจรชีวิต นำเสนอโมเดลมาตรฐานซึ่งเป็นโมเดลแบบง่าย ในส่วนที่สองเป็นการนำเสนอระยะเวลาของวงจรชีวิตแบ่งออกเป็นขั้น ๆ โดยจะมีรายละเอียดอย่างชัดเจน ในส่วนที่สามแสดงให้เห็นถึงขอบเขตของการนำทฤษฎีไปใช้ ในส่วนที่สี่จะอธิบายถึงปัจจัยที่สำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคอนเซ็ปต์นี้เช่น จำนวนยอดขาย กำไรเป็นต้น ส่วนที่ห้าอธิบายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะเป็นตัวกำหนดอายุของวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ ส่วนหกนำเสนอโมเดลสองโมเดล โมเดลแรกคือ Brockhoff-Modell และโมเดลที่สองคือ Kotler-Modell ส่วนที่เจ็ดเป็นเรื่องการนำกลยุทธ์ทางการตลาดมาใช้ให้เหมาะสมในแต่ละระยะของวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ ในส่วนที่แปดจะเป็นการวิจารณ์ และวิเคราะห์ปัญหาการนำทฤษฎีวงจรชีวิตไปใช้จริง ในส่วนที่เก้าจะเป็นตัวสรุปข้อสมมติฐานที่เขียนมาทั้งหมดโดยมีการนำเอาตัวเลขยอดขายจริงของผลิตภัณฑ์สองชนิดจากสองประเภทคือผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า (Cassetten-Player) และผลิตภัณฑ์ยาสูบ (Lucky Strike) มาวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ทั้งสองชนิดที่มีความแตกต่างกันโดยธรรมชาติของผลิตภัณฑ์นี้มีระยะวงจรชีวิตเหมือนกันเช่น โมเดลทฤษฎีวงจรชีวิตหรือไม่ และจะได้ผลลัพธ์ที่ชัดเจนว่าทฤษฎีนี้จะนำมาใช้ได้จริงหรือไม่ และในที่สุดท้ายจะบทสรุปของคำถามที่ได้ตั้งไว้แต่เริ่มโดยใช้พื้นฐานจากตัวอย่างของผลิตภัณฑ์ที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้